

Wyrok z dnia 14 kwietnia 1999 r.

II UKN 564/98

Odwołanie uchwałą zgromadzenia wspólników dwóch członków trzyosobowego zarządu z zamiarem późniejszego uzupełnienia zarządu do pełnego składu nie oznacza zmniejszenia zatrudnienia w spółce w związku ze zmianami organizacyjnymi w rozumieniu art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

Przewodniczący: SSN Teresa Romer, Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Andrzej Wróbel (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 14 kwietnia 1999 r. sprawy z wniosku Józefa U. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w G. o wcześniejszą emeryturę, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 9 lipca 1998 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Sąd Wojewódzki w Gdańsku-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Gdyni wyrokiem z dnia 10 marca 1998 r. [...] oddalił odwołanie Józefa U. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w Gdańsku odmawiającej przyznania wnioskodawcy prawa do wcześniejszej emerytury. W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości posiadanie przez wnioskodawcę stażu pracy wymaganego przepisami ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.), sporny jest natomiast sposób rozwiązania stosunku pracy z wnioskodawcą. Sąd ustalił, że wnioskodawca, zatrudniony na stanowisku Dyrektora Generalnego w Spółce „T.” z siedzibą w G., był członkiem za-

rzędu i udziałowcem Spółki. W dniu 1 września 1995 r. w rejestrze handlowym dokonano wpisu polegającego na ustanowieniu Marka B. dyrektorem generalnym Spółki, która działa nadal w niezmienionym składzie, a dokonana zmiana miała charakter personalny, a nie organizacyjny. W związku z tym, że stosunek pracy wnioskodawcy nie został rozwiązany w okolicznościach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy, Sąd oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku wyrokiem z dnia 9 lipca 1998 r. [...] oddalił apelację wnioskodawcy od powyższego wyroku Sądu Wojewódzkiego. W ocenie Sądu zasadnie ustalił Sąd pierwszej instancji, że wnioskodawca nie spełnia warunków do przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 27). Z przepisów tych wynika, że tylko przyczyny ekonomiczne i organizacyjne mogą stanowić przyczynę rozwiązania umowy o pracę. W przypadku wnioskodawcy takiego powodu rozwiązania stosunku pracy dopatrzeć się nie można, bowiem powodem rozwiązania umowy o pracę były zmiany personalne na stanowisku dyrektora generalnego, zaś stanowisko to nie uległo likwidacji po odwołaniu wnioskodawcy, nie została ogłoszona likwidacja ani upadłość Spółki, która, wbrew twierdzeniom wnioskodawcy, nie została wykreślona z rejestru handlowego.

Wnioskodawca zaskarżył powyższy wyrok kasacją, w której zarzucił naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy i naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 242 i 274 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego. Wskazując na powyższe podstawy kasacyjne wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego i wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Zdaniem skarżącego przyczyną zwolnienia go ze stanowiska dyrektora generalnego była „bardzo zła kondycja finansowa spółki”, co mógłby potwierdzić świadek M.B. pełniący obecnie funkcję dyrektora generalnego i posiadający 100% kapitału zakładowego Spółki. Okoliczność ta nie mogła być potwierdzona przez organ podatkowy, zaś Sąd bezpodstawnie odstąpił od przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka M.B. i dowodu ze świadectwa pracy z dnia 17 stycznia 1996 r. Błędne jest twierdzenie Sądu, że do chwili obecnej zarząd

jest trzyosobowy, a brak „formalnego wykreślenia zarządu z rejestru nie może przesądzić o braku przesłanek z art. 1”, bowiem decydujące znaczenie ma fakt podjęcia uchwały przez udziałowców o zmianach w składzie zarządu i ich przyczynach. Ponadto brak ogłoszenia o likwidacji i upadłości spółki nie może przesądzać o utracie uprawnień przez wnioskodawcę, bowiem z przepisów ustawy i rozporządzenia wynika jednoznacznie, że przesłanki ekonomiczne stanowią samodzielną podstawę do przyznania uprawnień.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Zgodnie z przepisem § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz.U. Nr 4, poz. 27) pracownicy, z którymi rozwiązanie stosunku pracy nastąpiło w okolicznościach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy... mogą przejść na wcześniejszą emeryturę bez względu na wiek, jeżeli osiągnęli do dnia rozwiązania stosunku pracy okres zatrudnienia wynoszący łącznie z okresami równorzędnym i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia co najmniej 30 lat dla kobiet i 40 lat dla mężczyzn. Z powyższego przepisu wynika w sposób nie budzący wątpliwości, że przyznanie tego świadczenia dla mężczyzny jest uzależnione od spełnienia dwóch przesłanek: 1. rozwiązania stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 1 ust. 1 i 2 i art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, 2. osiągnięcia do dnia rozwiązania stosunku pracy okresu zatrudnienia wraz z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi co najmniej 40 lat.

W rozpoznawanej sprawie jest niesporne, że wnioskodawca ma wymagany przez przepisy powyższego rozporządzenia okres zatrudnienia; sporne jest natomiast, czy rozwiązano z nim stosunek pracy z przyczyn, o których mowa w art. 1 ust. 1 i 2 i art. 10 ustawy.

Nie jest trafny zarzut skargi kasacyjnej, że Sąd drugiej instancji zaskarżonym wyrokiem naruszył przepisy art. 242 i 274 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego po-

przez zaniechanie przymusowego sprowadzenia świadka M.B. W rozpoznawanej sprawie jest bowiem bezsporne, że skarżący w postępowaniu apelacyjnym nie domagał się przeprowadzenia dowodu z zeznań świadka M.B., a Sąd Apelacyjny nie zarządził z urzędu przeprowadzenia dowodu z zeznań tego świadka. W tej sytuacji chybiony i niezrozumiały jest zarzut skierowany pod adresem Sądu Apelacyjnego, że zaniechał oznaczenia terminu przeprowadzenia tego dowodu (art. 242 KPC) i nie zarządził przymusowego sprowadzenia świadka (art. 274 § 1 KPC).

Nie jest trafny zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisu art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W rozpoznawanej sprawie jest sporne, czy rozwiązanie stosunku pracy z wnioskodawcą oznaczało zmniejszenie zatrudnienia w Spółce z przyczyn ekonomicznych lub w związku ze zmianami organizacyjnymi w rozumieniu powołanych wyżej przepisów. Sąd drugiej instancji prawidłowo przyjął, że powodem rozwiązania stosunku pracy z wnioskodawcą nie były przyczyny ekonomiczne i organizacyjne, lecz przyczyny o charakterze personalnym. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika bowiem jednoznacznie, że zatrudniająca wnioskodawcę „T.” Spółka z o.o., wbrew twierdzeniom skarżącego, istniała nadal po rozwiązaniu stosunku pracy z wnioskodawcą i do dnia orzekania w sprawie przez Sąd drugiej instancji nie została wykreślona z rejestru handlowego oraz że zarząd Spółki pozostawał zarządem trzyosobowym, zaś dokonana w dniu 1 września 1995 r. zmiana polega na dokonaniu wpisu o ustanowieniu M.B. nowym dyrektorem generalnym Spółki. Uchwała zgromadzenia wspólników Spółki z dnia 25 lutego 1999 r., na którą powołuje się skarżący, stanowi wprawdzie o odwołaniu dwóch członków zarządu Spółki, jednakże zawiera postanowienie, że „do czasu uzupełnienia składu Zarządu, upoważnia Dyrektora Jerzego U. do reprezentowania Spółki i podejmowania wszystkich decyzji jednoosobowo.” Z treści tej uchwały wynika zatem jednoznacznie, że zamiarem wspólników nie było zastąpienie trzyosobowego zarządu Spółki zarządem jednoosobowym, lecz jedynie odwołanie dwóch dotychczasowych członków z istniejącego trzyosobowego zarządu i późniejsze jego uzupełnienie o dwóch nowych członków. W związku z tym brak jest podstaw do przyjęcia, że odwołanie wnioskodawcy ze stanowiska Dyrektora Generalnego Spółki nastąpiło z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, bowiem odwołanie uchwałą zgromadzenia wspólników dwóch członków trzyosobowego zarzą-

du, z zamiarem późniejszego uzupełnienia zarządu do pełnego składu, nie oznacza zmniejszenia zatrudnienia w Spółce w związku ze zmianami organizacyjnymi.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

=====